

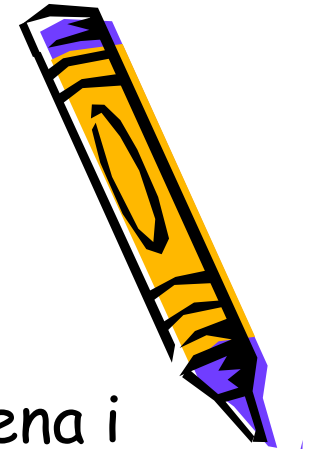
Pisanje školskog eseja

(koraci, smjernice, upute, savjeti)

Što je esej?

- **Esej** ili **ogled** posebna je vrsta rasprave otvorena i prema znanosti i prema književnoj umjetnosti. Izlaganje već stečenih spoznaja **analizom** ili **raščlambom** pojava ili pojmova.
- **Interpretacija** ili **tumačenje** zasniva se na analitičkom i sintetičkom izlaganju pojmova, pojava, predodžaba u prostornoj i vremenskoj dimenziji.
 - opisivanje (identifikacija u prostoru i vremenu)
 - rasprava (identifikacija misaonih pojmova i pojava)

Tri vrste školskoga eseja

1. Interpretativni školski esej
2. Usporedna raščlamba tekstova
3. Raspravljajući školski esej

Interpretativni školski esej

Ponudeni tekst (pjesma ili ulomak iz književnog djela) popraćen je informacijama o naslovu i autoru te kontekstualnim napomenama.

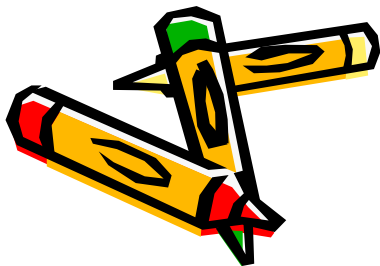
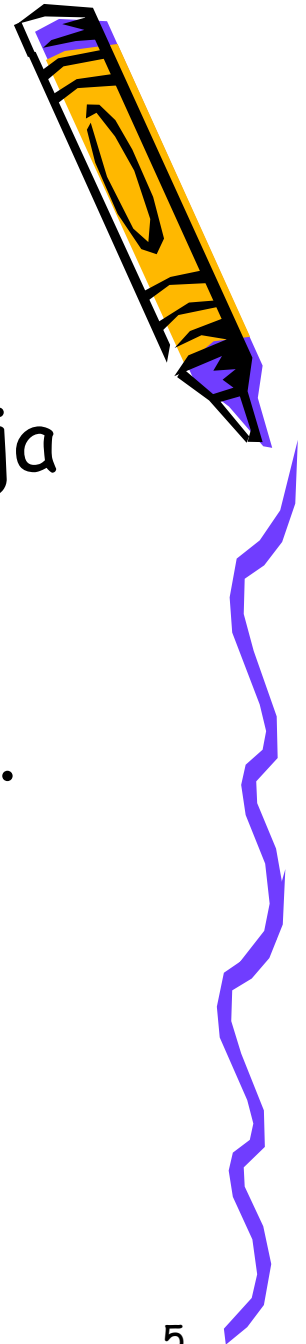
Smjernice podsjećaju na polazne točke za razumijevanje teksta.

Usporedna raščlamba tekstova

Ponudena su najmanje dva teksta koja povezuje neko obilježje. U eseju treba izraziti svoj osobni stav temeljen na književnoj naobrazbi.

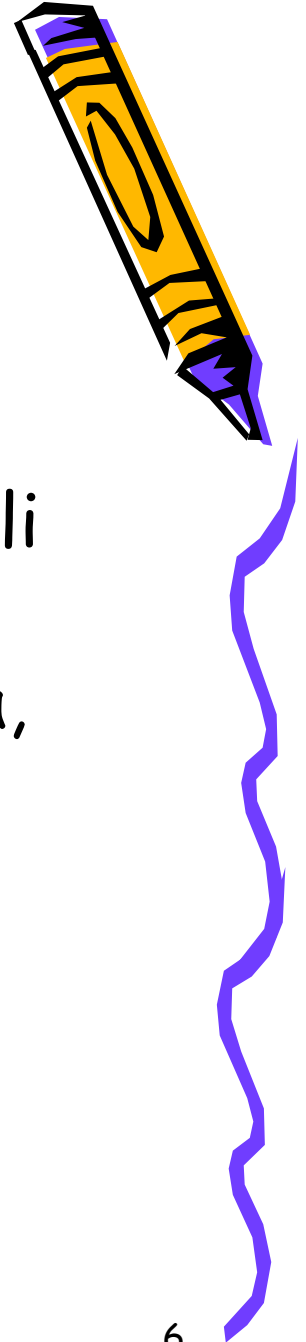
Očekuje se uočavanje problema, sličnosti i razlika ponuđenih tekstova.

Raspravljajući školski esej

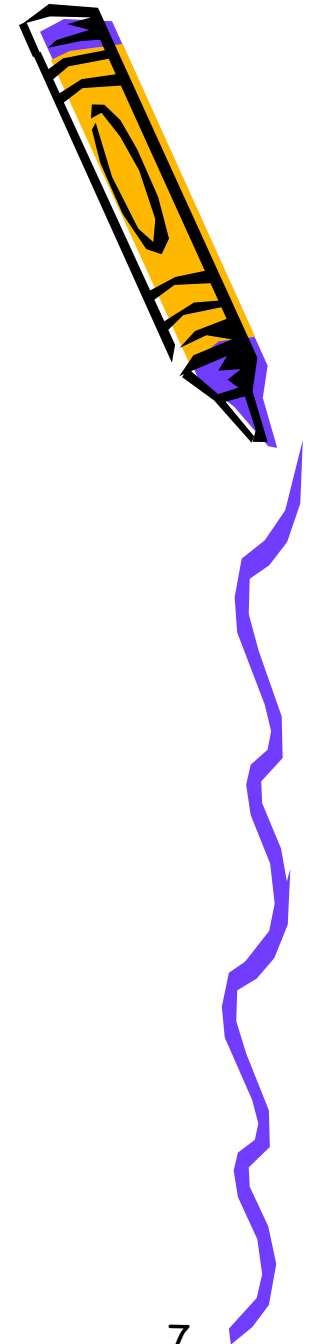
Predložene teme odnose se na našu društvenu stvarnost. Ponuđen je tekst ili pitanje koje propitkuje neki problem iz svijeta rada, umjetnosti, sporta, medija, društva...

Esej ne predviđa niti očekuje jedinstveni odgovor nego predočivanje svojega osobnog kulturnog iskustva.

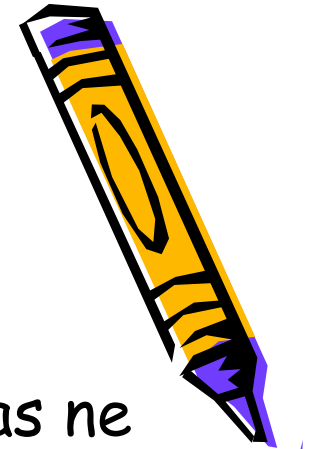
Putokaz za pisanje eseja

1. Čitanje primjera kvalitetno napisanih eseja.
2. Usporedba glavne teme eseja s prethodno stečenim znanjem.
3. Pisanje plana eseja - koncept i bilješke (uvod, razrada i zaključak).
4. Organizacija vremena.
5. Vježbanje pisanja eseja - dajte esej na "drugo čitanje" - komentari za poboljšanje.

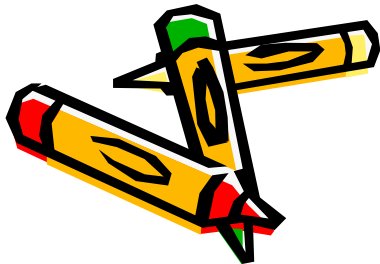
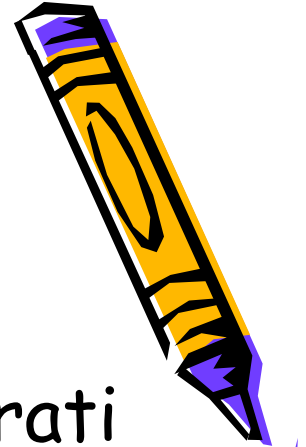
Smjernice za sastavljanje eseja

1. Pročitati ponuđeni tekst i smjernice - one vas ne obvezuju u sastavljanju eseja.
2. Drugi put pročitati tekst i na konceptu pribilježiti natuknice.
3. Sastavljanje čvrstog plana za oblikovanje eseja.
UVOD (lokalizirati tekst i odrediti temu) pa
RAZRADA i **ZAKLJUČAK**.
Esej mora odražavati osobnu reakciju na tekst.
4. Sastaviti esej prema bilješkama. Pozorno ga pročitati, ispraviti pogreške i prepisati (čistopis).

Koraci u pisanju eseja

1. Analizirati temu, odabrati i selekcionirati probleme (koncept).
2. Prisjetiti se specifičnoga znanja.
3. Izraditi plan eseja (kompozicija).
4. Napisati detaljnu razradu, sastaviti uvod i zaključak (sinteza)
5. Pažljivo pročitati esej i ispraviti pogreške
6. Čitko prepisati esej.

Nacrt eseja

- Bez dobro sastavljenoga koncepta nema dobrog eseja.
- Nije dovoljno da esej bude nadahnuo i promišljeno sastavljen nego mora biti gramatički i pravopisno točan.
- Bez pitanja (problematike) nema teze, a ako nema teze, nema ni eseja.
- Svakoj se ideji može govoriti u prilog i protiv nje.
- Skica se napiše prva, a dotjeruje kad je razrada potpuno uobličena.
- Razrada ovisi o odnosu prema temi - tezi postavljenoj u naslovu.
- Dobar zaključak upućuje na cjelokupno značenje djela.

Čemu služe citati?

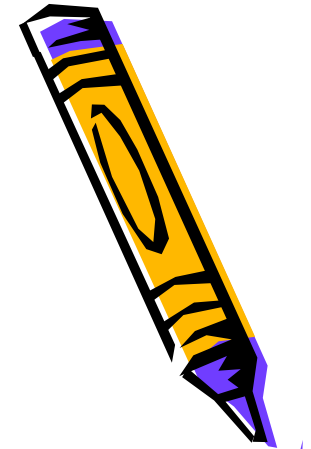
1. Za osnaživanje nečije misli navodom njegovih izvornih riječi.
2. Za potvrdu vlastite misli tuđim mišljenjem.
3. Za uvrštavanje slikovitog izraza nekog pisca u svoj tekst.
4. Radi isticanja da su nečije riječi glavna teza autorova teksta.
5. Radi ilustracije specifičnosti nečijega stila.

Kako citirati?

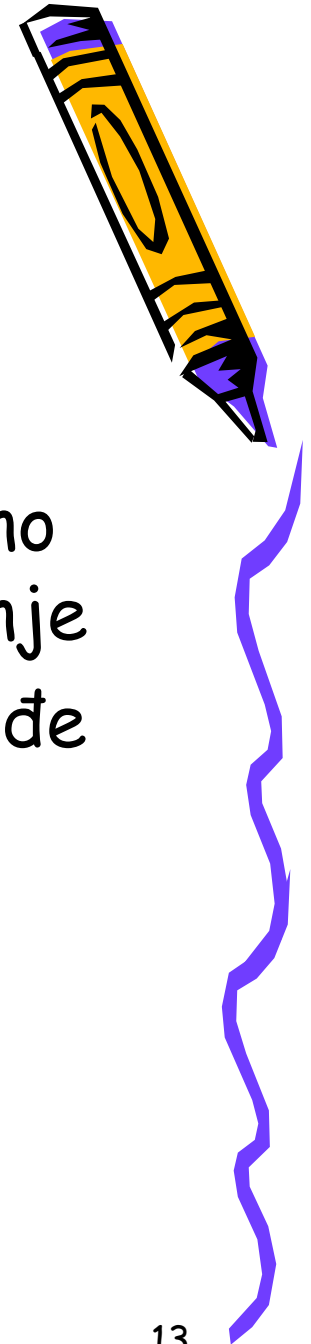
Upravni govor i citati

1. Točka se piše unutar navodnika.
2. Iza upitnika i uskličnika u navodnicima ne slijedi zarez.
3. Znak koji označava kraj izjave (navodnici) uvijek stoji na kraju rečenice.
4. Nastavak upravnoga govora, odvojen zarezima, počinje malim slovom.
(*"Profesore," upitao je učenik, "nije li sat već završio?"*)
5. Mali navodnici pišu se samo unutar velikih.
6. Kada koga citiramo, riječi mu navodimo tako kako piše u izvorniku, sa svim pravopisnim ili tiskarskim pogreškama, ne mijenjajući ni slova.

Navodnici

- Dvostruki pravopisni znak:
 - a) označava tekst koji se navodi doslovno
 - b) označenom tekstu daje drugo značenje
- Navodnici označavaju: upravni govor, tuđe riječi, riječi u prenesenom značenju, neknjiževne riječi, vlastita imena
(*Osnovna škola Dobriše Cesarića* - bolje *Osnovna škola "Dobriša Cesarić"*)

Priprema bilježaka za pisanje školskog eseja

- Lirska pjesma
- Prozni tekst - roman i novela
- Dramski tekst
- Publicistički tekst

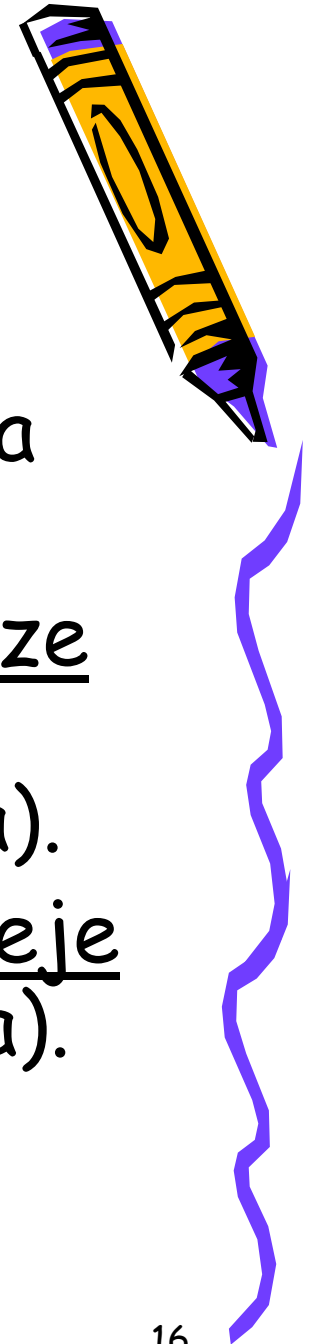
a) Čitanje lirske pjesme

- Bilježiti natuknice i citate.
- Pročitati književnokritički tekst (predgovor i pogovor).
- Proučiti biografiju i opus autora.
- Čime započeti esej - analizom izabranih detalja ili zaključcima o pjesniku?

b) Čitanje proznog teksta

- Pripremiti umnu mapu - naslov djela (asocijacije).
- Izdvojiti elemente sadržajne analize (tema, fabula, likovi...) i elemente strukturiranja teksta (kompozicija).
- Izdvojiti intrigantne probleme i ideje - argumentacija (dvostruka tablica).

c) Čitanje dramskog teksta

- Proučiti popis dramskih osoba (lica) i strukturu dramskih odnosa.
- Uočite vanjsku i unutarnju (napetost) strukturu drame - **aktanski model** drame (protagonist).
- Uočite idejnu strukturu drame (sukob). T-tablica (citati)

d) Čitanje publicističkog teksta

- Otkriti ključne riječi i rečenice (prve i zadnje u ulomku).
- Izdvojite najvažnije informacije (uvod i zaključak) - bilješke.
- Uobličiti vlastito stajalište - argumentacija (citati, parafraze).
- Esejistički stil - raspravljački i polemički ton.

